

Priorytety Komitetów Audytu na 2016

Instytut Komitetów Audytu

Ustalanie priorytetów komitetów audytu, które obecnie przeładowane są zadaniami, to sprawa niełatwa. Rok 2016 będzie kolejnym rokiem wyzwań z uwagi na zmienność i niepewność otoczenia – geopolityczne zawirowania, spadające ceny surowców i stóp procentowych, wahania kursów walut, powolny wzrost na rynkach wschodzących – a także postęp technologiczny zmuszający wiele branż i modeli biznesowych do zmiany. Na podstawie badań oraz rozmów przeprowadzonych przez przedstawicieli sieci firm KPMG z członkami komitetów audytu i liderami biznesu w ciągu ostatnich 12 miesięcy, określiliśmy 6 obszarów do rozważenia przez członków komitetów audytu pod kątem umieszczenia ich w swojej agendzie na 2016 rok.

Zachowanie (lub odzyskanie) kontroli nad planem działania

Tak jak w ubiegłym roku, tak i w tym zachowanie kontroli nad planem działania pozostanie czołowym priorytetem dla komitetów audytu. Prawie połowa z 1500 respondentów Globalnego Badania Komitetów Audytu 2015 odpowiedziała, że poza wypełnianiem podstawowych obowiązków (tych dotyczących sprawozdawczości finansowej i związanych z nią kontroli wewnętrznych, jak również monitorowania procesu badania oraz pracy audytorów) jest im coraz trudniej sprawować nadzór nad najważniejszymi ryzykami.

Nawet jeśli komitetom nie przybyło nowych zadań, to wyraźnie widać że zagadnienia, którymi komitety się zajmują - takie jak monitorowanie ryzyka związanego z systemami informatycznymi, łańcuchem dostaw, ryzyka operacyjnego, cyberbezpieczeństwa, czy zapewnienie zgodności działania z prawem - stały się bardziej skomplikowane. Skoncentrowanie na najbardziej istotnych obszarach będzie wymagało zatem przygotowania realistycznej agendy uwzględniającej zasoby czasowe i kompetencyjne członków komitetu. Kluczowe będzie skupienie się na tym co najważniejsze (tj. sprawozdawczość finansowa oraz jakość badania), zapewnienie odpowiedniego składu komitetu, wygospodarowanie czasu na rzetelną dyskusję w ramach komitetu, ale także zapewnienie

maksymalizacji korzyści płynących z audytu wewnętrznego, który ma być dodatkową „parą oczu i uszu” dla komitetu.

Najlepsze komitety audytu wiedzą, że efektywne wykorzystanie czasu na posiedzeniach istotnie wpływa na ilość czasu przeznaczaną na działania poza salą posiedzeń (tj. wizyty w zakładach, spotkania z pracownikami i klientami, rozmowy z innymi osobami) podejmowane w celu poznania kultury pracy oraz rytmu w jakim funkcjonuje organizacja.

Jakość sprawozdawczości finansowej ma swój początek w dziale finansowym i osobie CFO. W celu jej utrzymania ważne jest wybranie odpowiednich liderów dla istotnych funkcji organizacji zarządzania finansami i przygotowanie dla nich planu sukcesji

42% respondentów, którzy wzięli udział w Globalnym Badaniu Komitetów Audytu 2015 stwierdziło, że komitet audytu nie posiada planu sukcesji dla dyrektora finansowego. Biorąc pod uwagę dużą rotację osób na tym stanowisku oraz kluczową rolę dyrektora finansowego w utrzymaniu jakości sprawozdawczości finansowej spółki, bardzo istotne jest przygotowanie planu sukcesji na wypadek odejścia nie tylko dyrektora finansowego, ale innych kluczowych osób w obszarze finansów tj. kontrolera finansowego, głównego księgowego, dyrektora

ds. kontroli wewnętrznej, dyrektora departamentu skarbu (*treasurer*), dyrektora ds. zapewnienia zgodności działania z prawem i przepisami (*chief compliance officer*) oraz dyrektora ds. ryzyka (*chief risk officer*).

Jak komitet audytu ocenia zasoby kompetencyjne w organizacji zarządzania finansami? Czy osobom tym zapewnia się szkolenia i zasoby potrzebne do osiągnięcia sukcesu? W jaki sposób osoby te są motywowane do angażowania się w sprawy spółki w długiej perspektywie? Co myśli na ten temat audytor wewnętrzny i biegły rewident spółki?

Monitorowanie szacunków wartości godziwej, utraty wartości aktywów oraz ocena głównych założeń, na których opierają się najważniejsze szacunki księgowe

Te i inne kwestie, takie jak straty z tytułu zobowiązań warunkowych, niepewność co do kontynuacji działalności spółki, nietypowe transakcje o kluczowym znaczeniu, czy finansowe powiązania i transakcje z kluczową kadrą kierowniczą spółki powinny być w centrum uwagi komitetów audytu. Największe ryzyko w sprawozdawczości finansowej często dotyczy obszarów, gdzie istnieje wiele możliwych rozwiązań i tych, w których kierownictwo musi

dokonywać skomplikowanych osądów i szacunków. Dla zapewnienia jakości sprawozdawczości finansowej potrzebny jest usystematyzowany, solidny i zapewniający bezstronność proces dokonywania osądów księgowych i określania wartości szacunkowych. Aby to osiągnąć komitety audytu powinny postarać się zrozumieć ramy działania kierownictwa spółki oraz upewniać się, że zarząd wprowadził odpowiednie mechanizmy kontrolne. Warto byłoby także poznać zdanie biegłego rewidenta w tym zakresie.

Ocena przygotowania spółki na zastosowanie wspólnego standardu IASB i FASB dotyczącego ujęcia przychodów oraz raportowania CbC w zakresie podatków (tzw. country by country tax reporting)

Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (IASB) wraz z Radą Standardów Rachunkowości Finansowej (FASB) odroczyła o rok datę wejścia w życie nowego standardu dotyczącego ujęcia przychodów tj. do 1 stycznia 2018 r. w przypadku spółek kończących rok finansowy 31 grudnia. Standard ten zmieni dotychczasowy sposób ujęcia księgowego przychodów w wielu spółkach i będzie miał duży wpływ na całe organizacje – począwszy od warunków handlowych i procedury zawierania umów, aż po systemy, bazy

danych i procesy księgowe. Spółki powinny przeznaczyć ten dodatkowy okres przejściowy na sfinalizowanie planów przyjęcia standardu, zidentyfikowanie obszarów, które wymagają uwagi i wdrożenie niezbędnych zmian w procesach, systemach i mechanizmach kontrolnych.

Obowiązek raportowania CbC w zakresie podatków to także niedaleka przyszłość. Wdrożenie wymogów będzie miało ogromny wpływ na korporacje międzynarodowe. Znacząco wpłynie na takie funkcje jak zachowanie zgodności z prawem podatkowym i raportowanie w tym zakresie, politykę cen transferowych, kontrole podatkowe i wątpliwości z nich wynikające, czy ryzyko reputacyjne. W październiku 2015 r. Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) wydała końcowy raport zawierający 15 punktowy Plan Działania dotyczący zachowań związanych z alokowaniem dochodów przez międzynarodowe korporacje, które przyczyniają się do obniżenia podstawy opodatkowania w krajach swojej działalności.

Według projektu OECD dotyczącego erozji podstawy opodatkowania i sposobów przeciwdziałania nieuczciwemu zaniżaniu danin publicznych (BEPS), korporacje międzynarodowe osiągające przychody przekraczające 750 EUR mln będą zobowiązane do sporządzenia sprawozdania o wysokości dochodów i zapłaconego podatku oraz miejscach prowadzenia działalności jednostek zależnych i zagranicznych oddziałów. Pierwsze sprawozdanie CbC będzie dotyczyło roku podatkowego rozpoczynającego się 1 stycznia 2016 r. lub później i powinno zostać przygotowane w ciągu 1 roku od zakończenia roku podatkowego (w przypadku przedsiębiorstw kończących rok podatkowy 31 grudnia 2016 r. sprawozdanie powinno być przygotowane do 31 grudnia 2017 r.). Wiele państw wykazuje chęć natychmiastowego wdrożenia rekomendacji OECD wraz z wymogami raportowania CbC. Komitety audytu takich organizacji powinny dokonać oceny stopnia przygotowania na zmiany wynikające z wdrożenia rekomendacji.

Jakie zmiany w systemach i procesach będą konieczne do wdrożenia projektu? Czy spółka dokonała oceny strategii w zakresie cen transferowych i zidentyfikowała te z nich, które mogą zostać poddane w wątpliwość? Czy przygotowano plan, który określa w jaki sposób przekazać te informacje jak najbardziej efektywnie i klarownie, jednocześnie broniąc obecnej strategii cen transferowych?

Zapewnienie jakości badania sprawozdania finansowego oraz ustalenie jasnych oczekiwań wobec biegłego rewidenta

W pełni zaangażowany komitet audytu pomaga zwiększyć jakość badania sprawozdania finansowego. Komitety audytu powinny określić wymogi i przedstawić jasno oczekiwania wobec biegłego rewidenta oraz monitorować proces badania poprzez

regularne i merytoryczne spotkania i rzetelną ocenę jego pracy. Należy przyrzeć się z bliska inicjatywom podejmowanym przez regulatorów, które pomagają zidentyfikować wyznaczniki jakości badania sprawozdania finansowego (tzw. audit quality indicators – AQIs), umożliwiając lepszy wgląd w badanie sprawozdania finansowego spółki.

Czy komitet audytu, zarząd i biegły rewident zidentyfikowali takie wyznaczniki jakości badania, które pomogłyby w zrozumieniu procesu badania i podniesieniu jego jakości? Czy ocena pracy biegłego rewidenta dokonywana przez komitet uwzględnia te wyznaczniki?

Należy zadbać o rozmowę z biegłym rewidentem na temat funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej, wyników wewnętrznych i zewnętrznych inspekcji oraz kroków podejmowanych przez spółkę w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Komitet audytu powinien śledzić inicjatywy dotyczące rynku audytorskiego dążące do wzmocnienia niezależności biegłego rewidenta, jego obiektywizmu i profesjonalnego sceptycyzmu. Chodzi w szczególności o nowe wymogi Międzynarodowych Standardów Badania w zakresie rozszerzenia zakresu opinii biegłego rewidenta oraz przepisy Unii Europejskiej, które mogą istotnie wpłynąć na wybór biegłego rewidenta i doradców świadczących inne usługi na rzecz spółki. Komitet powinien współpracować z biegłym rewidentem, aby zrozumieć w jaki sposób narzędzia Data&Analytics (D&A) mogą wpłynąć na proces badania sprawozdania finansowego – zarówno przebieg, jak i jego wyniki – które większość firm audytorskich wdraża lub planuje wdrożyć.

Rozważenie, w jaki sposób ujawnianie informacji lepiej przedstawia obraz spółki

Warto wyjść poza wymagane minimum i przedstawić klarowny obraz spółki, nie tylko jej wyniki, ale również kierunki jej rozwoju oraz najważniejsze ryzyka, z którymi się mierzy.

Czy poza tradycyjnymi wskaźnikami finansowymi spółka jest w stanie dać inwestorom lepszy obraz tego, jakie są czynniki warunkujące jej rozwój w dłuższej perspektywie tj. zadowolenie klientów, kompetencje pracowników czy wdrażane innowacje? Czy inicjatywy podejmowane przez regulatorów na całym świecie dotyczące ujawnień zwiastują początek nowej ery, w której ujawnienia finansowe są prezentowane w sposób klarowny i zrozumiały?

Należy także zastanowić się nad sposobami ulepszenia informacji przekazywanej przez komitet audytu (zwłaszcza w sprawozdaniu komitetu), która pokazuje jak komitet wypełnił swoje zadania.

Zobacz także publikację „Priorytety Rad Nadzorczych na 2016” na stronie kpmg.com/pl/ACI.

Kontakt

ul. Inflancka 4A
00-189 Warszawa
T: +48 22 528 11 00
F: +48 22 528 10 09
E: kpmg@kpmg.pl

Kontakt w sprawie Instytutu Komitetów Audytu

Monika Bartoszewicz
Szef działu audytu ogólnego
Partner
T: +48 22 528 12 05
F: +48 22 528 10 09
E: mbartoszewicz@kpmg.pl

Stacy Ligas
Szef działu audytu instytucji finansowych
Partner
T: +48 22 528 10 82
F: +48 22 528 10 61
E: fs@kpmg.pl

Zbigniew Libera
Audyt
Partner
T: +48 22 528 12 05
F: +48 22 528 10 09
E: zlibera@kpmg.pl

Magdalena Maruszczak
Marketing & Komunikacja
Dyrektor
T: +48 22 528 11 61
F: +48 22 528 10 09
E: mmaruszczak@kpmg.pl

The information contained herein is of a general nature and is not intended to address the circumstances of any particular individual or entity. Although we endeavor to provide accurate and timely information, there can be no guarantee that such information is accurate as of the date it is received or that it will continue to be accurate in the future. No one should act upon such information without appropriate professional advice after a thorough examination of the particular situation.

Zeskanuj kod, aby
przejsć do strony
kpmg.pl

© 2016 KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity. Member firms of the KPMG network of independent firms are affiliated with KPMG International. KPMG International provides no client services. No member firm has any authority to obligate or bind KPMG International or any other member firm vis-à-vis third parties, nor does KPMG International have any such authority to obligate or bind any member firm. All rights reserved. The KPMG name and logo are registered trademarks or trademarks of KPMG International. NDPPS 516610

© 2016 KPMG in Poland, based on "On the 2016 Audit Committee Agenda" by KPMG international.